

ku převodu došlo. Že cena 70 h byla zřejmě přemrštěna a že obžalovaný této přemrštěnosti si byl vědom, rozsudek výslovně zjistil; zjistil nad to 75 proc. výdělek obžalovaného; jsou tedy v tomto směru vývody stížnosti jen nepřipustným brojením proti skutkovým zjištěním v rozsudku obsaženým. Ovšem převod cigaret se nestal z právního titulu koupě, pokud se týče prodeje, nýbrž jako dáni věci na místo placení; avšak ani doslov, ani smysl § 7 zákona o válečné lichvě, ani účel tohoto zákona neposkytují opory pro úzký výklad zmíněného zákonného ustanovení, vyslovený zmateční stížností a obmezující použití tohoto ustanovení na smlouvy tržové; vždyť využitkování mimořádných poměrů poválečných a docílení přemrštěných cen jest zajisté možno i tehdy, dává-li dlužník, by se sprostil svého dluhu, na místě hotových peněz předměty potřeby. Neuze o drobné byla podnětem jednání obžalovaného; nouze o drobné byla však i příčinou toho, že hosté neplatili odpočítanými penězi, rovnajícími se ceně piva, nýbrž většími penězi, na které bylo obžalované mu vrátiti přebytek; v nouzi o drobné však byl stělesněn jeden z následků války, poněvadž za trvání války a i po jejím ukončení z různých příčin byla stažena a z oběhu zmizela část kovových mincí, jež byly v oběhu. S tím, že obžalovaný svým jednáním mimořádných poměrů poválečných úmyslně využítkoval, rozhodovací důvody ovšem podrobněji se neza-
bývají; avšak rozsudečný nálezn a rozhodovací důvody tvoří jeden navzájem se doplňující celek; zjišťuje-li nálezn rozsudečný veškeré známky přestupku předražování podle § 7 čís. 1 zák. o válečné lichvě, v souhlase se zněním tohoto paragrafu, zjišťuje tím i úmysl využítkovávatí mimořádných poměrů poválečných; podrobněji toto zjištění odůvodňovati, nebylo povinností soudu ani s hlediska § 270 tr. ř., ježto obhajoba ne-
vedla skutečností, jež by činily pochybným závěr o úmyslu pachatelově, to tím méně, protože za normálních poměrů nikdo by na myšlenku, jednati tak, jak obžalovaný, nepřipadl a obžalovaný v nouzi o drobné si mohl pomoci i jiným způsobem.

Čís. 576.

Byla-li při hlavním přelíčení přes odpor obžalovaného přečtena výpověď svědka, jehož výslech byl předseda zařídil teprve po vznesení obžaloby, lze proti tomu brojiti pouze z důvodu zmatečnosti dle čís. 4 § 281 tr. ř., nikoliv však z důvodů čís. 2 neb 3 téhož paragrafu.

Odborné vědomosti přísedícího lichevního soudu nenahrazují posudku znaleckého.

(Rozh. ze dne 18. října 1921, Kr I 934/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku lichevního soudu u krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. července 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem § 3 čís. 1 druhá věta zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu prvě stolice, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Obžalovaný shledává důvod zmatečnosti čís. 2 a též čís. 3 § 281 tr. ř. v tom, že výpověď svědka Josefa V., který, když již byla proti stěžovateli vznesena obžaloba, byl z usnesení předsedy hlavního přelíčení vyslechnut soudem dožádaným, ale k hlavnímu přelíčení nebyl obeslán, byla při hlavním přelíčení přečtena k návrhu státního zástupce, ačkoli obžalovaný svým obhájcem se ohradil proti jejímu přečtení. Oproti tomu sluší předem uvést, že tvrzení obsažené ve zmatečné stížnosti, že byl při hlavním přelíčení přečten protokol svědka Jana V., neodpovídá protokolu o hlavním přelíčení, jelikož dle znění tohoto protokolu byla čtena svědecká výpověď Josefa V. Pokud jde o věc samu, jest ovšem pravda, že dle § 252 tr. ř. odstavec čtvrtý mohou svědecké protokoly býti při hlavním přelíčení přečteny pouze tehdy, když jak obžalobce, tak i obžalovaný jsou s tím srozuměni, ale vzhledem k obsahu čís. 3 § 281 tr. ř., v němž § 252 tr. ř. není citován, není tím, že přes nesouhlas jedné z uvedených stran byl při hlavním přelíčení přečten protokol svědecký, dán důvod zmatečnosti čís. 3 § 281 tr. ř. Důvod zmatku čís. 2 § 281 tr. ř. byl by odůvodněn jen tehdy, kdyby sepsání svědecké výpovědi v předběžném vyhledávání nebo vyšetřování bylo samo sebou zmatečným (viz §§ 151, 152, 170 tr. ř.); takováto sankce není však uložena na sepsání protokolu o výslechu svědka, jež zařídil předseda hlavního přelíčení po vznesení obžaloby, a nelze zde proto mluvit o zmatku dle čís. 2 § 281 tr. ř. Důvod zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. shledává obžalovaný v tom, že jednak přes jeho odpor byl přečten při hlavním přelíčení svědecký protokol Josefa V., jednak že byly lichevním soudem zamítnuty důkazy, nabídnuté o tom, že následkem krupobití, které mu zničilo žito úplně, pšenici a ječmen z polovice, a oves více než z polovice, vymlátil pšenice pouze 7 q, žito 1 q, ječmene 38 q a ovesa 27 q, a že na osev obilnin (tvrdého obilí) na 24 korců spotřeboval 18 q 24 kg. Oprávněnost tohoto důvodu zmatečnosti závisí na otázce, zda vytýkaným postupem nalézacího soudu byly pomínuty nebo nesprávně vyloženy zákony nebo zásady trestního řízení, jichž šetření káže podstata řízení, zabezpečujícího trestní stíhání a hájení. Předpisy trestního řádu, pokud jde o hlavní přelíčení, jsou ovládány zásadou ústnosti a bezprostřednosti a jest jejím důsledkem jednak, že nejen členové nalézacího soudu, nýbrž i účastníci líčení (strany) mohou osobám vyslychaným klásti otázky (§ 249 tr. ř.), jednak že nalézací soud je povinen dbáti výjimky z této zásady, stanovené v § 252 tr. ř. Lichevní soud porušil ji ve dvojím směru, jednak tím, že přes odpor obžalovaného dal přečísti svědecký protokol Josefa V., a jednak tím, že k odůvodnění zjištění, mnoho-li obžalovaný obilí sklídl, a mnoho-li ze sklizeného obilí spotřeboval, užil odborných vědomostí jednoho ze svých přisedících z rolnického stavu. Jmenovitě v tomto poslednějším směru jde tu vlastně o znalecký posudek nekontrolovatelný, a poněvadž ani ve směru prvnějším lichevní soud neuvedl pro své usnesení žádných důvodů, ač k tomu dle § 238 tr. ř. byl povinen, dlužno postup lichevního soudu, kterým bylo obžalovanému znemožněno, dotázkami ve smyslu § 249 tr. ř. věc objasnit, pokládati s hlediska čís. 4 § 281 tr. ř. zmatečným.